

APORTACIONS COL·LEGI DE PEDAGOGS DE CATALUNYA AL DEBAT DE LA XXIII
JORNADA DE REFLEXIÓ “JOVENTUT I EDUCACIÓ EN L’ERA DE LA GLOBALITZACIÓ”

El sistema educatiu davant els reptes de la globalització.

El fenomen de la globalització es pot analitzar des de diferents punts de vista: si ens posem negatius, la globalització és el pitjor de tots els mals. Però des d'un punt de vista pedagògic la globalització ens ha fet més humans, més coneixedors del món en el que vivim. Gràcies a la globalització entenem els problemes del món. El problema principal és que la globalització provoca efectes negatius i ens fa participar a tots d'aquests efectes, generant en molts casos sentiments i sensacions contradictòries. El Sistema Educatiu evoluciona fruit d'aquesta globalització i degut a tots els moviments i tensions que es produeixen en el món. Algun dia serem innovadors i entendrem que vol dir que el Sistema Educatiu ha de ser innovador, no anar a la moda. Actualment potenciem un sistema educatiu que destaca la necessitat d'aprendre llengües perquè es clar el món globalitzat necessita persones que dominin diferents llengües, bé en realitat sembla que amb anglès, espanyol i xinès seria suficient per poder parlar amb quasi bé 2/3 parts del món.

Els sistemes educatius neixen, es desenvolupen i moren en funció de la Macropolítica Mundial que afecta a tots els nivells del sistema: a nivell macro, a nivell meso i a nivell micro. Però no oblidem que un sistema educatiu sense inversió, amb retallades i amb lleis canviants per imposició política i no consensuades ni debatudes pedagògicament és un sistema mort i per tant una pèssima gestió de l'educació d'un país. Crec que s'ha d'aportar la visió crítica i trencar amb debats utòpics per trepitjar de peus a terra i pensar què necessitem...

Davant la globalització és important partir i propiciar l'autonomia de centre. Cal ser curosos amb el context on està inserit el centre, partir de la seva pròpia realitat i per tant dels interessos de la comunitat que el formen.

D'aquesta contextualització es desprèn el principi d'autonomia que no és més que ajustar l'educació a la realitat on ens movem, però per tal de fer efectiva aquesta autonomia es necessita especialment que els centres tinguin molt clares quines són les seves línies d'intervenció, és a dir quin tipus de ciutadà volen aportar a la societat. Un cop el projecte educatiu és clar, cal fer-ne partícips a tota la comunitat. És el moment de cohesionar un bon equip de professionals que treballin a una, que comparteixin els mateixos objectius i on el treball col·laboratiu entre professionals sigui de debò.

La funció docent en l'era de la globalització.

És de tots conegut que la societat ha canviat i els interessos de l'alumnat també. La funció reproductiva i transmissora de l'escola és obsoleta. Per tant la funció docent ha de ser adient als temps actuals. Sabem tots la famosa frase, "treballem per una escola del segle XXI amb professionals ancorats en el segle XIX". I és cert encara podem trobar professionals que es pensen que els alumnes no aprenen si ells no expliquen, que només gràcies a la seva sapiència els alumnes poden arribar a descobrir la veritat. Però hom sap que això és fals. El rol del professor del s XXI és el de facilitador de l'aprenentatge, de guia per a què l'alumne descobreixi el que volem que aprengui, sempre i que aquest aprenentatge sigui significatiu i funcional per a l'alumne, és a dir aquest aprenentatge ha de formar part de la realitat de l'alumne. Llegíem en el fòrum "els currículum no són importants" i és així la importància radica en la competència de l'individu, en una sèrie d'habilitats i destreses que ha de desenvolupar per a continuar aprenent, per a saber buscar i discernir la informació que li interessa, per a poder treballar en equip i compartir el coneixement,... entre altres habilitats. Per tant els continguts són importants però no ho són tot. Els professors han de ser professionals competents i reflexius és a dir amb autonomia per a discernir i prendre decisions sobre el com i quan ensenyar els alumnes.

Per acabar voldríem citar una frase de Churchill que dóna molt a pensar per als qui ens dediquem a l'ensenyament. Churchill diu "m'encanta aprendre però odio que m'ensenyin"

Pel que fa a l'escola del futur no voldríem acabar aquesta aportació sense entrar en un tema cabdal en l'educació. I és que parlem molt de metodologies, del que ha de ser un professional en l'aula; fins i tot hi ha un debat sobre la transmissió dels valors als joves. Hom es pregunta, qui ha de fer aquesta transmissió? Els humans aprenem per models, per tant qui són els models o els referents dels nostres alumnes? Els cantants? La publicitat? La gent mediàtica en definitiva? Però aquesta no era la nostra aportació. La nostra aportació per a l'escola del futur i en especial per a la satisfacció de la feina dels docents rau en l'avaluació. Tema obviat en aquest debat però sota el nostre punt de vista bàsic, essencial per a capgirar l'aprenentatge i l'escola del s. XXI.

*Junta de Govern
Col·legi de Pedagogs de Catalunya
30 de setembre de 2013*